

P. 470

67

NEAMUL ROMANESC

EPISCOPI NOI.

Duhul Sfint, in chipul, foarte puțin bisericesc, al unui tânăr prim-ministru, a făcut, cu concursul disciplinei de partid, doi episcopi, năi în chiar Dumineca Florilor, cind lumca a ieșit cu stîlpările înaintea Ministorului, pe vremea cind Vlădicii nu mergeau la Palat; ca să facă felurile complinente, în trăsuri de gală, încunjurate de jandarmi călări, scnteietori din chivere ca — Doamne iartă-mă! — ostașii lui Pilat din Pont, și urmate de fruntași politico-bisericești smeriți și solenni ca — Doamne iartă-mă! — înalt Prea Sfinția Sa răposatul Ana și colegul său Caiușa

Să facem cunoștința noilor episcopi, despre cari se știe de public doar utila că Preasfințitul Ghenadie a trimis o serie de telegrame de pe pragul frumosului palat din Rimnic, reparat și mobilat de alt Ghenadie, dintr'o rasă de arhieriei care s'a stins, și că Preasfințitul Nifon, cu glasul dulce, a dat o întâie probă de talentul 'săii cîntînd de Paști la Galași în strana din dreapta.

Cu părintele Nifon să începem, căci e mai cunoscut.

N-rul în țară 15 b.
 În strălătare 20 »
 ABONAMENTE:
 Pe 12 în țară 20 lei
 În strălătare 25 »
 Cu n-r vechiă 50 b.

APARE:
 MIERCUREA,
 VINEREA
 ȘI DUMINECA.
 Director:
 N. IORGA.

Redacția și
 Administrația
 Vălenii-de-Munte
 Jud. Prahova

Stela D.

Preot frumos — a fost preot de mir și era încă ieri profesor de școală secundară de fete — și care a știut totdeauna aceasta, poate mai bine decît inșeși canoanele ecumenice pe care le calcă d. Haret, autorul legii anti-sinodale și al episcopilor ce s'aũ in voit să o recunoască drept arhicanonică. Frumos, voinic, și cîntă bine; vorbește bine chiar. A scris despre cîntări. De s'ar fi oprit la aceasta! A scris însă și despre alte subiecte, despre care scriseseră alții și, vai! tocmai așa cum scriseseră aceia. Piei Satană a plagiatului și tu, gură păcătoasă, inchide-te! Și încă un lucru: pe părintele Nifon, impunătorul vicariu de ieri la Mitropolia Bucureștilor, să-l vezi slujind. Și pe urmă... Ah, pe urmă, de ce mirenii s'ar ținea oare după arhierii atunci cînd ei sînt în afară de biserică, în afară de călugărie și «în sfîrșit singuri»!

Vă aduceți amînte de vechiul Nifon, Mitropolitul, frumos, voinic, bisericaș bun, ctitor la mănăstirile de maice, bogat din mila lui Dumnezeu și cu ietacul incuiat? Să nu-l uitați!

Preasfințitul Ghenadie e... voinic și mai puțin frumos: mai curînd aspru la înfățișare. Slujește slab, vorbește bine, deosebit de bine — cu toate că, nefiînd la București, nu i-aũ putut face cocoanele o reputație de orator — și nu scrie de loc. Mai bine! Și nici nu cetește. Destul de rău! A fost vicariu la Iași supl. Partenie. Ah numele acesta! Păr. Ghenadie n'a crescut în mănăstire, dar mănăstirile, unele din ele, îi deșteaptă dulci, o ce dulci amintiri!

Preot de sat, care n'î preoteasa la și copiii tăi și-i ții cum tu singur îi fi știînd, în margenile lefii și tarifului de slujbe, cu penalități, al d-lui Haret, biete părinte cu anteriorul verde, apoi galben, de ploți și de soare și de praful drumurilor, teolog fără bibliotecă și fără cărțurari în jurul tău, tînăr idealist între oameni căroră miseria și neștiința nu li îngăduie vre-un ideal, — deprinde-te, sărace, care n'ai miile de lei pentru pomeni, ca să-ți faci din el comoară, nici n'ai îngropări scumpe, nici prețuitoare din doamnele mari, — deprinde-te cu gîndul că între Dumnezeii, care te vede, și între oamenii cari nu te înțeleg și nu te iubesc, orice-ai face, politicianismul român a pus în locul episcopilor chipuri de idoli cu cirjă și mitră.

Dar ție, ce-ți pasă! Crede, iubeste, lucrează. La acciași judecată veți merge și tu și ei. Iar Domnul își va alege pe ai săi, și-i va ținea în preajma lui!

Ce crede d. Tache Ionescu despre partidul său și ce cred oamenii cinstiți?

Că partidele (cele adevărate; *N. R.*), sînt necesare, e o chestiune asupra căreia nu mai poate încăpea discuție. Or fi ele, pentru unii, rele, dar sînt din acele rele fără de care ar fi și mai rău, de nu ar exista. Viața lor atîrnă însă de felul cum înțeleg să îndeplinească nevoile țerii, care, mai întotdeauna, are partidele pe care le merită, așa cum și omul are soarta pe care și-o merită!

Ideile, în formarea partidelor, au, de sigur, un rol hotărîtor. Aplicarea lor însă e mai mult o chestiune de oameni. Cu idei frumoase și oameni nepricepuți și necinstiți, nu faci nimic. Se adeverește și în politică, ca oriunde, că omul e totul.

Dacă la noi e, sau nu, nevoie de un al treilea partid¹, e și aceasta o întrebare, care atîrnă, nu atât de noutatea unor anumite idei, cît de oamenii cari l-ar forma, de organizarea lor, și de sprijinul pe care l-ar avea, sau nu, în țară, în așa fel, încît, la un anumit moment, ei să poată da țerii conducerea cumințe a intereselor ei.

Fără idei lămurite, care să corespundă intereselor adevărate ale țerii și ale neamului, fără oameni cari ei înșiși să fie garanția aplicării lor, și fără o organizare temeinică a tuturor puterilor călăuzite de aceleași credințe, de același ideal, nu poate fi vorba de partid și, deci, nici de guvern.

Chiar dacă, momentan, țara se dovedește nepregătită de a înțelege pe acei cari îi vor cu adevărat binele, neprișperea și necinstea celorlalți o va face, de nevoie, să dea încredere celor ce se dovedesc, nu numai sămănătorii de idei, ci și oameni de fapte, de acțiune.

Judecînd din acest punct de vedere, cel de-al treilea partid, partidul conservator-democrat, care nu e nici conservator, nici democrat, vom vedea că are numai aparența de partid, iar, de guvernare, el, prin el însuși, nici vorbă nu poate fi. Înainte de a spune ce credem noi, e bine să amintim ce crede însuși șeful partidului, d. Tache Ionescu.

Pentru aceasta nu e nevoie să-l luăm nici așa-numitul program, în care spune de toate și în care nu spune nimic; nici multele sale discursuri. E de ajuns să amintim ultimele sale cuvinte din ultima sa cuvîntare, ținută la Iași. Sînt de-ajuns și prea de-ajuns. Cînd interesul nu-l oprește, d. Tache Ionescu e foarte clar. Să-l ascultăm:

«Avem sentimentul că țara e cu noi, și simțim că sîntem o necesitate pentru țară.

«Putem să spunem, cu mindrie, că de cinsprezece luni, de cînd existăm ca partid, n'avem niciun punct negru, și cu mindrie constatăm că opinia publică, către care ne-am adresat, a fost foarte darnică cu noi. În Cameră și în Senat, ca și în controlarea actelor administrației, ni-am făcut datoria pe față, pentru că ne-am simțit reprezentanți ai țerii.

¹ De oricîte, dacă reprezintă idei politice și interese sociale. Cele două mai vechi nu există, de fapt, însă de mult. — *N. R.*

«Și acum ne adresăm tot țerii, fiindcă noi nu simțem o fantasmă trecătoare, noi nu ni-am pierdut mințile, noi nu simțem un sindicat, care așteaptă sesoanele pentru a împărți paltoanele, ci simțem o asociație de cetățeni liberi, cari au un ideal mare: Guvernul să fie al Țerii.

«Mai avem o convingere: că România are probleme așa de mari, și de ordin intern și de ordin extern, încât trebuie să aibă un Guvern serios, și nu un Guvern de creațiune efemere, pentru a le rezolva.

Cite afirmări atitea neadevăruri, afară de ultima afirmare, care e pe buzele tuturor. Să analizăm ce spune și ce crede d. Tache Ionescu și să vedem ce e în realitate și mai ales ce poate să fie.

D. Tache Ionescu are sentimentul că țara este cu dinsul și că partidul său e o «necesitate» pentru țară.

În afară de elementele cinstite — puține la număr —, orbite de unele însușiri reale, și pe care nimeni nu i le-a tăgăduit, ale șefului, masa cea mare a partizanilor o formează pleava partidelor, oamenii de afaceri, aceia cari, dacă nu ar face politică, nu numai că n'ar avea cu ce să trăiască, dar multora din ei li s'ar deschide larg porțile temnițelor.

Succesele electorale ce le-au avut în urmă, se datorasc lipsei de educație a alegătorilor, nemulțămirii elementelor dubioase ale liberalilor și organizării politice pe care o au tachistii, iar, mai presus de toate, disperării lor. Un desperat, se știe, face mai mult decit zece sături. Pentru cei mai mulți tachisti, a-i elimina de la putere, e a-i ucide, și ei nu vor să se sinucidă.

Catilina și Catilinarii au fost la toate popoarele, și în toate timpurile, semnele neîndoelnice că e ceva putred în societățile unde se ivesc asemenea manifestări; dar o «necesitate», un asemenea partid, niciodată!

Iar afirmarea că pe conștiința lor n'au niciun punct negru, e tăgăduirea evidentelor că tachismul e într'adevăr un mare și dureros «punct negru» în viața politică a României.

Părerea noastră, a tuturor oamenilor cinstiți, părere pe care o știe și d. Tache Ionescu și partizanii săi, e că partidul tachist, — oricât ai vrea să-l zici: partidul conservator-democrat, nu poți, căci el n'ar fi luat naștere fără d. Tache Ionescu, — e o «fantasmă trecătoare», un «sindicat» pentru exploatarea, nu numai a bogățiilor, ci și a intereselor țerii în favoarea partizanilor.

Un singur adevăr în mijlocul atitor neadevăruri. Da. «România are probleme așa de mari și de ordin intern și de ordin extern, că trebuie să aibă un guvern serios și nu un guvern de creațiune efemere pentru a le rezolva».

Atita numai că aceste probleme nu e dat să le rezolve partidul desperaților, și nu ei vor putea forma vre-odată guvernul, fie și o creațiune efemeră.

Acum doi ani, înainte de 1907, era cu putință ca la cirna țerii să avem și partidul «Tarifului urcat», astăzi, după jertfirea vieții a celor zece mii de martiri, cari au ispășit păcatele altora, astăzi, așa ceva nu va mai fi cu putință.

Cînd sînge nevinovat s'a jertfit pentru ca în țara aceasta să fie mai multă dreptate și mai multă omenie, cînd «Represiunea» a fost atît de canibalică, încît criminalii nu găsesc altă îndreptățire decît «primajduirea Regatului», e cu neputință de crezut că se va mai reinnoi experiența partidului «Taritului urcat». Iar, dacă d. Tache Ionescu și al săi o mai cer aceasta, atunci cu adevărat că «și-au pierdut mințile».

V. MIHĂILESCU.

MOCHII FISCHER ÎN OLTENIA.

— ARTICOL DIN CARE SE VA VEDEA CUM CUCEREȘTE JIDANUL BOGĂȚILE
ȚERII NOASTRE. —

Se știe, — ce trist lucru! — cum Mochi Fischer stăpînește prin puterea banului său, și cu ajutorul politicianului Alecu Bădărău, mare parte din bogăția țerii noastre de sus, din Moldova.

Dar ce nu se știe poate, este cum acest mare bogătaş evreu, de astă dată iarăși cu concursul grațios al nelipsitului său tovarăș Bădărău, a cucerit, pentru o sumă de nimic, o parte însemnată din pămîntul nostru.

Este vorba de averea rămasă nevîndută a d-lui Constantin G. Vernescu, fiul fostului ministru G. Vernescu. Acesta, murind, a lăsat fiului său o avere foarte însemnată, cea mai mare parte consistînd în imobile rurale, risipite prin întreaga țară.

D. C. Vernescu a început a se imprumuta la cămătarii evrei cu sume frumoase, hipotecîndu-și moșiile, și apoi parte din ele vinzîndu-se de creditorii evrei, pe prețuri de nimic, spre a fi cumpărate de cine știe cine.

Care din moșii i-au mai rămas nevîndute, însă copleșite de datorii, au ajuns astăzi în posesiunea de fapt a lui Mochi Fischer, care a devenit stăpînul lor real, iar d. C. G. Vernescu primește situația de a fi interpus al lui Fischer și al aliatului acestuia Bădărău.

Și, de fapt, Mochi Fischer, după ce a plătit pe întregul, său cum a putut, pe creditorii lui Vernescu, a luat de la acesta o întreagă creanță hipotecară cu care și-a garantat în averea acestuia sumele de bani ce i-a înnaintat, fiindcă nu putea să le cumpere, iar, spre siguranța că nu-l va mai turbura nimeni vre-odată în afacerea făcută, a cerut concursul Bădărăului de la Iași, care a obținut să fie investit cu puterea de procurator general al averii lui Vernescu. A și numit ca administrator al averii acestuia, adică a tuturor moșiilor, pe omul său de afaceri, Jidanul Eichenkatz; amîbii împreună fac o singură persoană și nu lucrează decît așa cum interesele stăpînului lor, mai marele Fischer, cere. În această situație, d. Vernescu ce poate face, decît să primească ceia ce i se ordonă de Compania Fischer-Bădărău-Eichenkatz, pentru a putea avea cite o sumă oarecare de bani, pe care se îndură a i-o da?

Astăzi, la toate moșiile Vernescului sînt administratorii oamenii Companiei Fischer-Bădărău-Eichenkatz, cari exploatează în profitul lor însemnatele bogății ce se găsesc pe domeniile d-lui Vernescu, și ale căror foloase se vor vedea cu timpul.

În Oltenia, în județul Mehedinți, în astfel de condițiuni miserabile și de-sastroase pentru viitorul acestei țări, Mochi Fischer & Bădărău au luat moșiile răposatului Vernescu: *Baia-de-Aramă*, în întindere de 40.000 pogoane, *din care numai pădure seculară este aproape 30.000 de pogoane, și Glogova*, aproape în aceiași întindere.

Ce se plănuiește cu bogățiile acestor întinse domenii, și ce surprisă ne așteaptă, voi căuta să spun într'un viitor articol. Pentru acum numai atât. Fiindcă e prea dureros ceia ce am aflat și ceia ce am spus aici, ca să insist mai mult asupra-î; ceia ce însă, din nepriceperea noastră, lăsăm să se făptuiască supt ochii noștri.

G. MIL DEMETRESCU.

UN CONGRES AL STUDENȚIMII ROMÂNEȘTI.

Chestiunea ținerei unui congres al studențimii romine nu s'a rezolvat prin aminarea la o dată nesigură a Congresului ce urmă să aibă loc la Iași, toamna trecută.

Necesitatea acestui congres se impune din ce în ce mai mult, în vremurile acestea, cînd o eră nouă se deschide pentru studentul român muncitor, cinstit, iubitor de țară și de neam.

Mulțămită celor mai puternici apărători ai nevoilor neamului, acelor vrednici, culți și cinștiți profesori cari au pus în serviciul sfintei cauze românești toată munca, toată dreptatea de suflet, toată jertfa și rivna de care sînt capabili, — studențimea universitară din România are astăzi un vast și mintuitor program de muncă pentru ridicarea moralului, răspîndirea luminii în popor și sprijinirea tuturor operelor frumoase și binefăcătoare pentru oropsitul nostru neam, exploatat pînă la săcătuire de străini și de politicianii noștri.

- 1) Înlîntarea de bibliotecă populare la orașe, cit și la sate;
- 2) Înlîntarea de muzee județene;
- 3) Reînlîntarea secțiunilor «Ligii Culturale» și întemeierea altora;
- 4) Ținerea de conferințe pe înțelesul mulțimii la sate, cit și la mahalale;
- 5) Răspîndirea gustului de citit a literaturii românești;
- 6) Sprijinirea tuturor întreprinderilor culturale, morale, economice și naționale;
- 7) «Romanisarea» presei din țară, care e astăzi aproape toată în minile Jidanilor;
- 8) Dezvoltarea și întărirea în popor a sentimentului național și patriotic și a conștiinței naționale;
- 9) Scoaterea unei reviste culturale a studenților romîni;
- 10) Lupta întru dobîndirea dreptului de vot pentru toți Romîni.

Iată atîtea și atîtea puncte din programul de luptă fără preget al studențimii noastre, program care se va lămuri și mai bine și mai hotărît într'o dezbateră amănunțită a unui congres.

De la Iași, se va mai surlă nictu vorbă în chestia congresului. La București de asemenea; o parte indeletnicindu-se mai... folositor cu propaganda pentru reintronarea lui Ghenadie, cealaltă încezind...

Unii cred că locul cel mai bun, din toate punctele de vedere, ar fi Braila.

Aici e un mănunchiu de studenți entuziaști, muncitori, vrednici a organiza un asemenea congres. Să iea dinși dar inițiativa și să se pună pe lucru, luind din timp toate măsurile necesare.

O rugăminte însă: odată anunțat congresul și pregătit, să nu se mai amine, căci amănările acestea ne compromit.

Acolo se va hotărî programul studenției romine, ce-l au de săvârșit în afară de Universitate, program pentru a cărui izbândire va trebui însă muncă nepregetată, credință neclintită, unire desăvârșită, cinste absolută, înțelegere deplină, jertfă necondiționată.

Numai așa se pornește la luptă, dacă vrem să fim cu adevărat folositorii semenilor noștri.

VIRGAB.

Din ale d-lui Bădărău.

Rind pe rind iese la iveală faptele abusive și dăunătoare Statului săvârșite de fostul ministru, de tristă memorie, Alexandru Bădărău.

Și, pentru că socotesc ca o datorie cetățenească, aduc la cunoștința publicului următorul fapt, pe care, întimplător, l-am aflat din ziarul «Dreptul», n-1 10, din 5 Februar 1909:

Pe cind era ministru de Justiție, d. Bădărău, profitind de împrejurarea că vechiul palat de Justiție din Iași, construit acum în urmă de Grigore Ghica-Vodă, nu mai corespundea trebuințelor actuale, și voind a face și o «afacere» și o căpătuială de partisan, hotărăște să transforme radical acel palat. În acest scop însărcinează cu întocmirea planurilor și devisului acestei lucrări pe d. arhitect al palatului de Justiție din București, C. Cerchez — de a cărui competență și serviciu Guvernul actual, în parantesă fie zis, a găsit de cuviință să fie scutit — și, fără să fie autorizat printr'o lege specială, cum cere art. 45 din legea comptabilității Statului, cind e vorba de lucrări de o mai mare importanță, d-sa incheie un contract pentru lucrările de restaurare cu d. inginer N. Cuțarida, pentru suma de 382.532 lei și 50 de bani; se și începe dărîmarea construcției, încasindu-se și oarecare sume de bani în comptul lucrărilor ce erau de făcut.

Din nenorocire pentru d. Bădărău, și din fericire pentru țară, se schimbă Guvernul, și, la Mart 1907 noul ministru de Justiție oprește continuarea lucrărilor, pentru că, contractul incheiat fiind contra legii, era nul și neexistent, și îl face pe antreprenor răspunzător de daunele ce a pricinuit prin dărîmarea clădirii.

Se naște proces între d. Cuțarida și Ministeriul, și d. Cuțarida, care a a fost apărat de «tovarășul» întru tachism N. Xenopol, pierde procesul.

Tribunalul Comercial de Ilfov, presidat de integrul președinte M. Balș, dă, cu această ocazie, o hotărîre remarcabilă, în care, după ce arată că Ministeriul de Justiție nu poate fi obligat să respecte un contract incheiat, contra legii, de un ministru abusiv, răspinge și cererea de daune făcută de d. Cuțarida, care susținea că, de bine, de rău,

el făcuse cheltuieli însemnate în vederea acestei întreprinderi și imobilisase capitaluri mari, zicînd Tribunalul: «că fostul ministru ar putea fi tras la răspundere, conform legii asupra responsabilității miniștrilor, pentru călcarea de lege săvîrșită», dar acest lucru nu împiedecă contractul să fie declarat nul, pentru că «antreprenorul trebuia să cunoască legea și, în tot cazul, trebuie să-și impute sieși că a comis greșala de a încheia contractul, crezînd că ministrul acela cunoștea legea». Bine înțeles în ipoteza că ministrul lucra numai din neștiință, nu și din rea credință.

Iată cum operă celebrul domn Bădărău, și dacă, cum foarte bine observă Tribunalul, acest om trebuia tradus înaintea Justiției pentru că el, ministrul, călca legea pe care era cel d'întăiu dator s'o respecte și s'o apere, este un semn al vremii noastre că dinsul încă se mai află în Parlament.

S'a mai arătat cu ocazia acestui proces că numitul Bădărău n'a orînduit cel puțin o cercetare administrativă pentru facerea lucrării de restaurare, n'a consultat nici măcar Consiliul tehnic superior asupra proiectului, și, cea ce e mai grav, a vizat, cu ocazia încheierii contractului, alte planuri decît acelea pe basa cărora se adjudecase lucrarea.

Cine vrea să cunoască întreaga afacere în amănunte, cetească numărul din ziarul «Dreptul» pomenit mai sus.

UN ADVOCAT ROMIN.

VITE ȘI PORCI.

(CORRESPONDENȚĂ DIN UNGARIA.)

Alea iacta est...

O veste îmbucurătoare saltă inimile tuturor Rominilor din Ungaria. Politica românească a biruit învingerea neagră și cerbicoasă a Austriei, care domniă de mult timp. Au trebuit lungi efortări, multă răbdare și energie, dar tactul, prevederea și stăruința Guvernului românesc au învins îndărătnicia haină a Austriei, și azi barierele vamale, atît de dușmane nouă, s'au ridicat, și mine vom vedea năvălind porcii și vitele românești, cu un zgomot biruitor, umplînd țara de bucurie, de fala numelui României, aducînd o notă românească deosebită în concertul patrupedelor din țara aceasta.

Sosirea lor va fi o bucurie pentru noi, cari sintem ahtiați de tot ce-I românesc, primind orice înrîurire culturală din România.

Cîtă bucurie vor trezi în sulletele noastre transporturile de vite și porci românești! Vor veni porcii grohăind simpatic, poate în dulcele dialect moldovenesc, iar în mugetul boilor va fi o notă intimă de duioșie adevărat românească, notă pe care numai noi Rominii vom ști să o deosebim și să o înțelegem. Parcă-I vedem sosind, întunecînd zarea cu mulțimea lor nesfîrșită, vrînd — aî zice — să cucerească țara.

Da, vom avea ilusia: sintem doar atît de naivi și primitivi de iluși, că această oaste românească a intrat în țara noastră, a bătut și s'a curcit-o, și acum vine grohăind, guițînd și răgînd triumfal, în frunte cu

ciobănașul, «din fluier doinaș», o muzică atât de intimă și dulce pentru urechile noastre sătule de ciardaș.

Vor veni și ne vor scăpa de nevoi, ne vor dezrobi din lungă suferință, solf dulci și gustoși ai României libere, ne vor scăpa în sfârșit de urgia străină. În școala noastră va intra iar limba românească, azi scoasă cu rușine; ni vor da libertate și trai bun; vor putea intra iarăși Romîni în Parlament — doar se sporesc voturile românești, și vor trebui să capete supt legea d-lui Andrassy cite două și cite trei voturi; nu ne indoim că d. Brătianu va obține și aceasta —, și vor sfărîma în sfârșit lanțurile urgisite, vor zdrobi gherlele Seghedinului slobozind pe atîția roți romîni din întunec și din ofilire.

Intr'un cuvînt, va fi o zi de mare bucurie, o serbătoare a sufletului românesc.

Și-l vom înlătura atunci cu minie și cu dreaptă indignare pe toți dintre noi cari vor mai îndrăzni să mai bocească, să mai circotească zicînd că trei milioane de Romîni au fost jertfiți pentru 80.000 de vite și 40.000 de porci...

GH. P...ORCOVICI.

CELE DOUĂ SEMINARIILE NOUĂ.

— TREBURI DE POLITICIANI —

Era nevoie de cele două seminarii din nou înființate sau nu?

Politica, după ce a zis «da», în raportul ce favorisa înființarea lor anul trecut, astăzi, după noua lege ce s'a fabricat la fabrica de Canoane și Episcopi «Haret et Compania», s'ar putea să răspundă: «nu!»

Cînd s'a deschis vorba despre aceste două Seminarii, cel nou înființat la Galați era să se înființeze la Roman, de unde se desființase la '901 și unde-și are localul său propriu. La Roman, însă, este un episcop care-și petrece viața numai în rugăciuni și în fapte pe care le crede bune pentru a plăcea lui Dumnezeu.

Dar la Galați? Aici era un episcop ce mereu anunța telegrafic la centru laptele sale, care felicita pe toți cei de la Presusie, care-și trimetea circularile, mai înainte de a le trimete preoților, la redacția «Tribunei Liberale», care, astă vară, făcea parte din suita ce urmă pe d. Haret, Ministrul Cultelor, în excursiunea din Dobrogea, etc.

... Deci aici se înființează.

Înființarea, însă, a acestor două Seminarii, cel de la Galați și cellalt, a căruia sorginte nu o cunosc, presupune trebuința de preoți, o trebuință urgentă!

Și atunci... de ce s'a înființat cele vechi?

Acuma însă un Episcop liberal e la Rîmnic, iar la Galați, altul pe care l-a crezut unii conservator carpist, ba chiar tachist, și s'ar putea să se și facă așa.

Nu mutăm Seminarul de la Galați, d-lor?

IOAN A. NEVESCA.

Cercuri preoțești. — Înnaintarea pe loc.

În mai multe ziare din Capitală s'a publicat îmbucurătoarea veste că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Atanasie, într'un interview acordat unuia din ele, s'ar fi declarat partisanul cercurilor culturale preoțești, declarînd totodată că va lupta pentru ele și pentru înnaintarea pe loc a preoților, așa cum se face cu învățătorii.

Aceste două măsuri sînt de o însemnătate capitală, atît pentru regenerarea morală și materială a satelor în general, cît și pentru reînnălțarea prestigiului Bisericii romine, atît de rău vorbită în timpul din urmă.

Trebuie de insistat mult asupra acestor chestiuni, care n'ar fi bine să rămîie tratate fugitiv, supt formă de interview în coloanele unui ziar cotidian, ci e necesară formarea unui curent serios, care să impue mai grabnic realizarea în fapt a acestor două desiderate, a căror importanță o vor demonstra rindurile ce urmează.

Antecedentul cu cercurile culturale învățătorești, care au dat și dau rezultate frumoase, dovedește că și cercurile preoțești vor da aceleași rezultate. Ba, lucrîndu-se din două părți, pentru urnirea aceleași greutăți, rezultatul va fi de două ori mai grabnic, mai hotărîtor și mai frumos. Aceste cercuri ar putea să fie sați aparte sați în legătură cu cele învățătorești: rezultatul va fi același, dacă nu mai multămitor în cazul din urmă. Programul și activitatea acestor cercuri fiind în de obște cunoscute, sînt dispensat de sarcina de a insista asupra chipului cum s'ar putea lucra, spre a se dobîndi rezultate fericite pe această cale.

Dar cercurile preoțești au importanță și din alt punct de vedere: Tinărul seminarist, însurat, hirotonit preot și trimes păstor de sullete în cine știe ce colț de țară, unde are de luptat cu ignoranța și miseria țeranului, cu reaua-voință a paraziților ce copleșesc satele și a căror acțiune vătămătoare e ținut s'o combată, cu greutățile inevitabile ale existenței, fără niciun ajutor moral de la mai marii lui, într'un colț de țară unde cărțile bune pătrund cu greu, tinărul seminarist încetul cu încetul devine sclavul tradiției, își stoarce fortele, își tocește simțurile; năzuințele nobile adorm în el, și, dintr'un tinăr idealist cu planuri mari și visuri nobile, în foarte puțină vreme devine un bătrîn precoce, o ființă pe jumătate abrutisată, un ramolit incult și egoist, care rivnește: lanuri întinse de grîu, vagoane trimise la Brăila și bani asigurați în efecte publice, garantate de Stat, indiferent dacă mijloacele prin care se pot cîștiga acestea, sînt sau nu compatibile cu demnitatea misiunii pe care a îmbrățișat-o. Cu un cuvînt, devine un produs al împrejurărilor în care intră, fără a putea cituși de puțin să înniurească și să îndrepte pe căi nouă aceste împrejurări.

Consecvența dureroasă și imediată a acestui incalculabil rău este starea de decadență morală în care se zbate astăzi Biserica, ai cărei membri și slujitori, în loc s'o înnalțe, au lovit-o și ruinat-o, unit prin fapte urite, alții printr'o nepăsare condamabilă.

Cercurile culturale preoțești ar putea tîmădui în parte răul, prin

contactul ce s'ar stabili între preoți, prin soluțiunile nouă ce ar ieși din discuții și mai ales prin atingerea ce ar avea-o membrii acestor cercuri cu celelalte ramuri de activitate socială. S'ar putea astfel promova ivirea unor curente nouă, care să miște spre alte orizonturi acest corp, care are o menire așa de mare, dar care totuși face așa de puțin. Și, dacă, pe de-asupra, și autoritățile superioare vor interveni în sensul acesta, rezultatul va fi cu atât mai imediat și mai frumos pentru Biserică, pentru sate, pentru neam.

În același scop, și ca măsură de emulație între preoți, ar contribui înaintarea lor pe loc. Una din cauzele care au contribuit la regresul cultural al preoților a fost și lipsa de incurajare, cu care au fost întâmpinați acei puținii cari totuși voiau și-și tragea inima să facă ceva. Se acorda, nu-și vorbă, grade, dar mai toate au avut alt mobil decît meritul cultural. Ba parcă intenționat erau sistematic descurajați și la nevoie amenințați acei naivi care mai credeau într'un ideal și în posibilitatea realizării lui. De aici a decurs altă sumedenie de rele, care așijderea au contribuit la actuala crîsă din Biserică.

Dumnezeu însă a avut grijă de instituția menită a-l preamări numele și a arăta oamenilor căile către mîntuire, și, dacă astăzi au venit în Biserică schimbări radicale, rele, va veni momentul cînd cine înțelege rostul unei instituții așa de mari, va pune în luptă toate puterile de care dispune pentru realizarea în fapt a tuturor reformelor cerute de menirea instituției, nu de «progresul general». Modul cum au fost acordate gradele, au compromis aceste grade, și nu știu care ar mai fi naivul să creadă că i s'au dat pentru vre-un merit serios și real. S'au satisfăcut, e drept, multe vanități omenești, mult egoism a triumfat în mod sfidător, dar, în același timp, trebuie să se știe că triumful acestor apucături nedemne însemnează sacrilegiul care a ruinat Biserică.

Înaintarea pe loc, însă, reglementată pe baze serioase și aplicată în mod absolut conștiincios, ar promova o emulație culturală superioară și de mare folos preoților, Bisericii, și mai ales sătenilor, cărora, pentru altfel de timpuri, li trebuie altfel de oameni.

Exemplul de învățătorie e atât de plausibil, încît nu știu cine ar fi atât de miop, să nu vadă absoluta necesitate a unei atare măsuri în Biserică.

Să ne gîndim că nimic pe lume nu stă pe loc, oricîte piedeci s'ar pune. Omenirea evoluează progresînd; diferitele feluri de instituții, care satisfac tot atîtea necesități sociale, se dezvoltă și se modifică paralel și în legătură cu mersul progresiv al ideilor; cine se opune curentului de propășire, atentează la viața instituției, atentat care e cu atât mai nebul, cu cît vrea să sfarme niște legi imutabile¹.

Biserică, în calitatea ei de instituție, progresaază² după aceleași legi și în aceeași măsură. Sintem ajuns la o rîspîntie grea, cînd fiecare din cei ce o servim, avem de rezolvit următoarea dilemă: sau stăm pe loc, ceea ce însemnează o nepăsare criminală, o lipsă culpabilă de la datorie, un atentat condamnat și nebul, sau, în legătură cu dezvoltarea generală, cu progresul realizat în celelalte ramuri de activitate socială,

¹ Se schimbă, părinte, ce se poate schimba, căci sint și alte lucruri, imutabile fără progres. — N. I.

² Unde are rost «progresul». — N. I.

cu împrejurările țerii noastre, să urmărim cu stăruință neînfrântă și cu mijloace adinc studiate realizarea idealului evanghelic, pentru care am primit crucea în mână și jugul pe umeri.

Toți acei ce au intrat în cler și pentru altceva decât pînea de toate zilele, toți acei ce înțeleg însemnătatea momentului în care trăim, vor uni glasul cu al celui ce subscrie aceste rînduri, cerind și stăruind, în toate direcțiile, a se lua măsuri serioase, care să promoveze nașterea unui curent de idei superioare în sensul datoriiilor ce Biserica are de îndeplinit către acei ce sînt fiii ei; asemenea, a se lua acele măsuri de emulație, care să promoveze ridicarea prin ei a preoților, răsplătindu-se în mod real acei ce se disting prin capacitate, hărnicie, cultură, cumițenie și cari se învrednicesc a revărsa peste turma incredințată lor binefacerile meritelor lor.

Pentru postulatul întâiu e necesară reglementarea și organizarea conferințelor culturale preoțești; pentru al doilea, trebuie legiferată înaintarea pe loc.

Acestea ar fi deocamdată măsurile de luat în vederea nevoilor expuse în rîndurile de mai sus și pentru a căror realizare urgentă trebuie să luptăm.

Ar fi bine, ar fi frumos, ar fi folositor.

Preotul C. DRON.

DIN CENTRELE ROMANIEI.

Giurgiu. Se zice că agentul fiscal P., al circumscripției A., Grec sadea de origine, se poartă în chipul cel mai neomenos cu țeranii, cărora, nu numai că li sechestrează obiecte apărute de lege (haine, pînza din război, etc.), dar, spre bătaie de joc, li ridică pînă și țesturile (un fel de cuptoare de pămînt pentru copt pînea) de prin curți.

E, credem, timpul ca asemenea slujbași să fie puși la locul lor.

* E vorba ca la Arsache să se arendeze noi obști sișteica de pămînt a d-nei Maria Lahovari, ținută pînă mai dăunzî în arendă de vechea obște, înființată de d-l Șt. Morărescu, învățător, diriginte titular, astăzi controlor al Băncilor populare. Sufletul acestei afaceri e, pe cit se spune, preotul Tudor Popescu, care ar fi oferit proprietarei, în numele locuitorilor, o arendă de 45.000 de lei pe an, la cari se adaug fonciera, asigurarea și toate celelalte cheltuieli.

De oare ce moșia în chestiune n'are decât 1.119 pogoane de arătură, restul fiind de baltă, și în mare parte inundabil, urmează că arenda pogonului arabil costă aproape 50 de lei pe an, sumă care, socotită în aceleași condițiuni, nu se ridică decât la 28 de lei anual în vechea obște.

Dacă se ține samă că, în chiar actul de împărțire al acestei moși, s'a socotit 325 de lei pogonul de prima calitate și că însuși Consiliul superior de agricultură a fixat ca maximum de 30 de lei arenda pogonului de pămînt, abia ni putem da sama cit de mare e prețul dat de noua obște din Arsache.

Să se mai noteze că obștea din Rosmerești, căria i s'a arendat de Eforie moșia cu 32 de lei pogonul arabil, are intenția să resilieze contractul, deși

pământul din această localitate e mult superior ca valoare productivă celui din Arsache.

Se poate ușor pricepe deci, pentru ce Banca Centrală n'a voit să garanteze contractul obștii din Arsache, lăsînd ca mandatarii ei să rămîie singuri răspunzători de acest act, ale cărui urmări vor fi, în primul rînd, o pacoste pentru obștenii și o urcare a arenzilor de moșii.

Are mare dreptate cine a spus că dușmanul cel mai mare al țeranului, e țeranul însuși!

* La Pietroșani, a fost o mare serbare literară, dată de Asociația «Îndreptarea», la care au luat parte, pe lîngă un număr considerabil de săteni, și foarte multe persoane «de samă», venite de prin satele vecine. Succesul a fost desăvîrșit. După o caldă cuvîntare a d-lui dr. P. Vranceanu, președintele Asociației, s'a jucat, de către un grup de tineri normaliști și seminarisți, comica piesă «Vlăduțul mamei»; s'au recitat monologuri și anecdote foarte hazlii; s'au executat din vioara mai multe bucăți naționale și s'a jucat de adulții din sat «Banul Marăcine». Serbarea s'a încheiat cu un danș însuflețit, care a durat până la ziuă.

Pentru luna Maiu, Asociația pregătește o splendidă serbare cîmpenească, al cărui program va fi, nu ne îndoim, alcătuit cu gust și instructiv pentru țerani.

Dorim ca această Asociație, care urmărește cu atîta perseverență realizarea scopului ce și-a propus, să fie un îmbold și un exemplu viu de imitat pentru toate satele din țară. Numai printr'o muncă încordată, chibzuită și plină de devotament, se poate deștepta conștiința poporației rurale, de la propășirea căreia atîrnă viitorul. — CORESPONDENT.

Ghecet. Lîngă punctul Ghecet se află satul Smirdanul-Nou, locuit de veterani, cari au luat pămînturi pe aici. Oameni nenorocoși, acum cițiva ani cu situație bunicică în satele lor, și astăzi săraci lipiți pămîntului, căci din cauza terenului prea jos apele Dunării li inundă în fiecare an pe la Gîrla-Nouă tot terenul și astfel Românului îi e peste putință a sămăna ceva.

Există de cițiva ani un proiect de dig de la Măcin la Azaclău, dar până astăzi nimic, așa că pe veterani, în loc de a-și îngriji de ogor acum, îi vezi pe malul Dunării Vechi, cu lacrimi în ochi, întinzînd chipcelul spre a prinde nițel oblet: mai de hrană, mai spre a-l vinde, ca să aibă de pine. Și-l auzi: Păi, mai așteptăm un an, doi, și, de ni-o purta de grijă ca până acum, ni-om da samă, să se spele Statul cu pămîntul nostru pe cap.

Cînd vor fi auziți?

* Autoritățile s'au îngrijit ca punctul Ghecet, cu ocazia Paștelor, să nu-l lipsească cumva faimoasa ruletă. Dar am vrea să știm: cu autorisația Ministeriului de Interne? — Ț.

Piatra-Neamț. În vîgăuna munților, la poalele Holăucei, în comuna Pipirig-Neamț, s'au dat două serbări populare.

Una a doua zi de Paști în satul Boboești și alta a treia zi, în Pipirig.

Pe lîngă cîntece populare, din gură și vioară, s'au jucat: «Țiganul Ț

Vagmistrul», de frații normalişti Gheorghijă, și «Barbu Lăutarul» de studentul și normalistul Vasiliu.

Jocuri de artificii și desemne la iuțală încă au fost.

La sfârșit s'au împărțit sătenilor peste 100 de numere din «Frăția Românească» și ilustrații.

Cu toate grijile și nevoile, veselia se zugrăvia pe fețele oamenilor, cari pentru întâiași dată au văzut prin satul lor asemenea lucruri. — V. G.

Toate notițele neiscălite sînt de N. Iorga.

I. DIN ȚARĂ.

Evreii noștri.

S'a votat de Consiliul Comunal din Bivolari (Iași) expulsarea a 27 de familii jidovești de acolo. Hîrțile le-au înaintat la Prefectură de mult, dar nu se dă niciun răspuns. Evreii, său părinții lor, au contracte de bezmănări, și de asta nu-i expulsează.

Chestia ar trebui lămurită. — M.

Moravuri.

Un Cavaler al Coroanei României: «Franz I. G. Francke, maestru croitor, înfiul atelier de croială englesă, diplomat de Viena, Paris și Londra, Ofițer al ordinului Osmanie».

Felurite.

În numele Guvernului, primul-ministru a arătat d-lui Teodor Rosetti, condoleanțe pentru moartea Doamnei Elena.

* A fost înlăturată, de la locul ei de maiestră de croitorie, la școala profesională din Iași, o doamnă Vișnievski, care, răsîmîndu-se, spune «Liberalul», pe o «innaltă protecție», ocupa un loc plătit de Stat, deși era soția unui funcționar la Aghenția austriacă.

* Ni se scrie :

Din inițiativa fruntașilor comercianți romîni d-nii Rucăreanu și Gr. Chivulescu s'a deschis o listă de subscripție în comuna Bușteni și cu banii adunați s'au acoperit cheltuielile cu serbarea zilei de 24 Ianuarie, care s'a făcut aici cu mare solemnitate, iar suma de 100 lei, rămasă, s'a trimis revistei acesteia, spre a servi la ridicarea monumentului lui Alexandru Ioan Cuza.

V. TEODORESCU.

Gospodărie.

De cîteva zile s'au dat ordine către toate gările din inspecțiunea aceasta (a II-a) în care se vindeau miel tăiați său vii, să nu permitem în niciun chip vinderea mieilor, și aceasta supt cuvînt că personalul de tren, cumpărînd miel și vînzîndu-l diferitelor restaurante din Craiova și Severin, cu un preț mai

mic ca acel din acele orașe, ar fi făcînd concurență ilegală măcelarilor de acolo.

Această măsură a provocat oarecare nemulțămire printre sătenii de pe aici, dintre cari cîțiva formaseră o «companie» și cumpărau de la ceilalți miei cu un preț mai mare ca acel oferit de negustorii din București, și astfel se împărțeau pe la diferite gări, oferind călătorilor, cu prețuri mici, 2,50—3 lei mieii tăiați fără piele.

Au dat sătenii noștri telegrame la inspecție, la direcția Ministeriului Lucrărilor Publice, la cel de Interne, de Comerț, că plătesc și ei taxele legale, singuritul, patenta, rugînd a se permite vinderea mieilor în gări. Până acum fără vre-un rezultat. — C.

II. ȚERI STRĂINE.

Turcia. Noul Ministeriu înțelege a lucra cu Camera, care va îndrepta o proclamație către popor.

* *Turburări la Bagdad.*

Pentru Fondul Cuza-Vodă.

Din Găești: Vasile Mustăță 5 lei, Tănase Ion Moldoveanu 15 lei, Baptistis Aninos 1 leu, Andrei Teodorescu 1 leu, Ștefan Steriu 1 leu, Vasile Buzescu 1 leu, Ioan Stavri 50, Nicolae Buzescu 1 leu, Ioan Stănescu 1 leu, Stan Ionescu 1 leu, Marin Tănăsescu 1 leu, Gheorghe Voicilă 2 lei, Pavel Constantinescu 1 leu, Dumitru Bojenanu 50 bani, Nicolae Stănescu 50 bani, Nae Ștef. Daea 1 leu, Barbu Ioan 50 b., Ioan Ionescu 1 leu, Vasile Georgescu, 50 bani, Ștefan Bendeaf leu, Gheorghe Șerbuță 1 leu, Mișu Nicolaș 1 leu, Pavel Leuter 1 leu, Frații Lolu 4 lei, Nicolae Popescu 50 bani, Alexandru Radu 1 leu, Dumitru Palos 50 bani, Carstian Nițulescu 1 leu, Petrache Constantinescu 5 lei, Mihail Cristescu, învățător, 1 leu, Marin Bădulescu 1 leu, Iancu Dinescu 2 lei, Pavel Chirculescu 2 lei, Teodor Ilovici 2 lei, Răducanu N. Ionescu 2 lei, Anton mașinist 1 leu, Stan Gheorghe Cuilu 50 bani, Nicolae Mihăilescu 1 leu, Ion Roșulescu, învățător, 2 lei, Ilie Roșulescu 1 leu, Dumitru Stănescu, învățător, 2 lei, Mihail Șerbuță 1 leu, Angelescu A. 2 lei, Dumitru Herăscu 1 leu, Dumitru Henteș 10 lei, Marin Ionescu 5 lei, Scarlat Stănescu 1 leu, Marin Dumitrescu 2 lei, Alexandru Dumitru 50 bani, Ștefan Fodor 1 leu, Constantin T. Petrișteanu 1 leu, Gheorghe Bărbulescu 2 lei, Gheorghe Sotir 1 leu, Paul Gh. Popescu 2 lei, Gheorghe Nicolescu 1 leu, Nae M. Nicolescu 1 leu, Dumitru Dinescu 2 lei, Emanoil Colfescu 1 leu, Nicu Ștefan Popescu 1 leu, I. Marinescu 50 bani, N. Bălănescu, învățător 2 lei, Pr. Econ. Gr. I. Popescu 2 lei, Dumitru N. Herăscu 1 leu, D. C. Enăchescu 1 leu, Manole I. Stănică 1 leu, Nicolae Ionescu, învățător 1 leu, Niță N. Militaru 50 bani, Ralea Niculescu 1 leu, Ioniță Stănescu 1 leu, Marin N. Manda 1 leu, Stan Ilie Roșu 40 bani, Alexandru Mihail 1 leu, Nicolae Gh. Chivu 40 bani și Nae Herăscu 2 lei.

Listă deschisă în Institutul de domnișoare «Despina Doamna», București: Direcțiunea Institutului 20 lei. Profesorii: d-na dr. Sylva lei 1.50, d-na El. Constantinescu 1 leu, d-ra Maria Bonis 4 lei, d-ra Eug. Beslegeanu 2 lei, d-ra El. Gongopol 2 lei, d-ra Berceanu 2 lei, d-ra Cl. Negoescu 1 leu, d-ra S. Nicolaș 1 leu, d-ra M. Senft 1 leu, d-ra Ecaterina Popescu 1 leu, d-ra Maria Dobrescu 1 leu, d-ra Elena Botez 1 leu, Pr. I. Florescu 2 lei, d-nii R. Caracăș 2 lei, I. Argeșianu

2 lei, C. Gabor 2 lei, Marcel Botez 2 lei, Gug. Ciuchi 2 lei, N. S. Stupcan 2 lei, Elevele: Zoe Dumetrescu 2 lei, Viorica Şmetaş 2 lei, Elena Boerescu 2 lei, Eug. Boerescu 2 lei, Olimpia Brusescu 2 lei, Elena Pribegeanu 2 lei, E. Limburg 1 lei.55, P. Segărceanu 1 leu, Lucia Şmetaş 1 leu, Florica Deciu 1 leu, Elena Gheorghiu 1 leu, Zoe Mărăcineanu 1 leu, Haralambie Elena 1 leu, Emilia Constantinescu 1 lei 1.50, Constanţa Gavrilescu 1 leu, Florica Butuligă 1 leu, Eugenia Popescu 1 leu, Elena Pop 1 leu, Sevastia Condescu 1 leu, Dobrescu Virginia 1 leu, C. Dumitrescu 1 leu, Elena Sebastian 1 leu, V. Georgescu 1 leu, Coralia Socolescu, B. V., R. S., M. Jădulescu, M. Pencu, M. Gongopol, E. Hotescu, E. Opreanu, E. Constantinescu, C. Dimancea, Ana Bonis, E. Stoicescu, M. Ţiţel, El. Pestreanu, Lucia Nicolaş, M. Ionescu, El. Simionescu, El. Andrionescu, A. Simionescu, M. Alexandrescu, V. Mihaescu, M. Mărăcineanu, Paulina Morlova, Felicia Paota, Laura Feraru, M. Segărceanu, M. Buciumeanu, E. Grigorescu, E. Anastasiu, S. Opreanu, V. Angelescu, D. Berceanu, O. Andriescu, M. Anghelescu, C. Constantinescu, E. Gongopol, Lucia Pestreanu, Constanţa Ştefănescu, Lucreţia Teodorescu, Ecaterina Condescu, Margareta Condescu, M. Temistocle, Margareta Constantinescu, Ecaterina Colacu, M. Eromnimon, Teodora Popp, Grigorescu M. Elena Grigorescu, Calipsa Mandrin, şi Edma Mandrin cite 50 de bani, M. Constantinescu 20 bani, M. Manoliu 10 bani, E. Eftimiu 10 bani şi Coralia Zăgănescu 1 leu.

Bucureşti. Mircea Ionescu 2 lei, Alex. Stoicescu 1 leu, Longin Heliade Rădulescu 1 leu, C. Abramescu 1 leu, N. Popescu-Vilcea 1 leu, Mihael Ionescu 1 leu, S. R. Ionescu 1 leu, Ioan I. Popovici 1 leu, N. Cantuniari 3 lei, St. Cantuniari 2 lei.

Din Bereşti: Gh. Strătulescu 1 leu, Econom T. Manoliu 1 leu, Ioan Necula 1 leu, C. Manoliu 50 bani, G. P. Balan 2 lei, Petrache Balan 5 lei, Maria Balan 1 leu, C. Balan 2 lei, N. P. Balan 2 lei, I. I. Năstase 1, I. C. Săndulescu 50 bani, C. Stoicescu 1 leu, G. I. Trif 1 leu, P. P. Balan 1 leu, C. P. B. 2 lei, V. S. Necula 1 leu.

Din Ungheni-Colţu, Argeş: Ioan G. Dratu 1 leu 50 bani, I. Huidumac 50 bani, C. Popescu 1 leu.

Total: 8.384,75.

Sumariul «Neamului Românesc Literar», No. 4, din 1-iulie April 1909:

Cărţi nouă, A. Vlahuţă, Delavrancea şi Constanţa Ildoş de N. Iorga. A fost Andra (poesie) de G. Rotieă. Sonet (poesie) de A. A. Naum. Drumuri nouă după lucruri vechi de N. Iorga. Datorie (poesie) de I. Pajură. Situaţia şcolilor româneşti din Ardeal şi Ţara-Ungurească (urmare) de I. L. Părăvit (poesie) de Oreste. Liga naţională a cumpărătorilor de I. Pajură. Indurare (poesie) de Const. Manolache. Din scrisorile lui A. S. Puşchin, traducere din ruseşte de Luca L. Brindză. Speranţa (poesie) de I. Pajură. Singurătate (poesie) după Paul Verlaine de Mihail Iorgulescu. Cugelări de N. Iorga. Rominismul în Bucovina (urmare) de C. Iordăchescu. Cîntecul Virtelniţei (poesie) după Leconte de Lisle de T. G. Stoicescu. Cea d'întăiu idee a Academiei Române de N. Iorga. Părăsit (poesie) de T. Muraşanu. Vilva Bailor de I. Agirbiceanu. Fetele lui conu' Arghire (urmare) de Irina G. Lecca. Cîntec de pierdere-vară de Mihnea Olmuş. Nedreptatea şi dreptatea (poveste) de N. Mateescu, Hermann şi Dorotea (traducere) de Oreste. Amintiri din Ardeal de T. O. Jumătate de om (poveste) de C. Jădulescu-Codin. Teoriile literare ale unui nou profesor de Universitate (d. G. Ibrăileanu) de N. Iorga. Preţul 50 de bani.

S'a pus supt tipar ISTORIA LITERATURII ROMÂNEŞTI ÎN VEACUL AL XIX-lea, de N. Iorga (1848-66). Se poate căpăta şi în fascicule cu 15 bani fiecare.

A apărut: FLORI DE CÎMP (poesii), de Const. A. Giulescu; preţul 50 de bani.